

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหากฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑

(วางแผนที่ดินเป็น “ผลผลิตทางเกษตรพื้นเมืองตามบัญชี ก.”

หมวด ๒ (๑) ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฯ หรือไม่)

กระทรวงพาณิชย์ได้มีหนังสือ ที่ พณ.๐๕๐๔/๔๐๓๓ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงพาณิชย์ได้รับรายงานจากกรมทะเบียนการค้าว่า ได้มีคนต่างด้าวซึ่งได้รับหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรมประเภทการค้าปลีกสินค้าทุกชนิดนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค. ตามบัญชี ข. หมวด ๓ (๑) ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ อยู่แล้ว ประสงค์จะทำการจำหน่ายอย่างพาราแผ่นและเศษยางให้แก่โรงงาน จึงขอจดทะเบียนเพิ่มเติมประเภทพาณิชย์กิจซึ่งได้จดทะเบียนไว้แล้วตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยจะระบุข้อความเพิ่มเติมว่า “ทำการจำหน่ายอย่างพาราแผ่นและเศษยางให้แก่โรงงาน” ปัญหาจึงมีว่าวางแผนที่ดินทั้งที่ถมคว้นและไม่ได้ถมคว้นเป็นผลผลิตทางการเกษตรพื้นเมืองหรือไม่ เพราะถ้าเป็นผลผลิตทางเกษตรพื้นเมืองซึ่งเป็นธุรกิจตามบัญชี ก. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฯ คนต่างด้าวจะทำการค้ามิได้ แต่ถ้าไม่เป็นผลผลิตทางเกษตรพื้นเมืองคนต่างด้าวนั้นก็ประกอบธุรกิจดังกล่าวได้

กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้ว เห็นว่า ปัญหาดังกล่าวอาจพิจารณาได้สองด้าน และยังมีข้อยุติ ทั้งนี้ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของกรมทะเบียนการค้ามีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย คือ

ฝ่ายแรกเห็นว่า การวินิจฉัยว่าผลผลิตทางการเกษตรใดเป็นผลผลิตทางเกษตรพื้นเมืองหรือไม่ ควรพิจารณาจากหลักเกณฑ์ว่าผลผลิตนั้นได้มีการแปรสภาพจากที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติไปแล้วหรือไม่ และจะเห็นได้ว่าวางแผนที่ดินทั้งที่ถมคว้นและไม่ได้ถมคว้นได้ผ่านกรรมวิธีเพื่อแปรสภาพจากน้ำยางที่ได้จากต้นยางมาเป็นยางแผ่นแล้ว จึงไม่เป็นผลผลิตทางเกษตรพื้นเมือง

ฝ่ายที่สองเห็นว่า ยางแผ่นดิบยังเป็นผลผลิตทางเกษตรพื้นเมือง ผลผลิตดังกล่าวจะผันสภาพการเป็นผลผลิตทางเกษตรพื้นเมืองเมื่อได้มีการนำเอาธาตุหรือสารประกอบอย่างอื่นผสมลงไปเพื่อผลิตวัตถุสำเร็จรูปที่ทำจากยาง เช่น ยางรัดของและยางรถยนต์ เป็นต้น

กระทรวงพาณิชย์จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางให้กรมทะเบียนการค้าถือปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหา และได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมทะเบียนการค้าและกรมการ

คำภายใน) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมแรงงาน) และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมวิชาการเกษตร) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

คนต่างด้าวรายนี้ได้รับหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรมประเภทการค้าปลีกสินค้าทุกชนิดนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค. ตามบัญชี ข. หมวด ๓ (๑)^๑ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ จากอธิบดีกรมทะเบียนการค้าตามข้อ ๓๐ (๒)^๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาล ซึ่งในขณะนั้น คนต่างด้าวรายดังกล่าวยังไม่ได้ทำการจำหน่ายยางพาราแผ่นและเศษยางให้แก่โรงงานแต่อย่างใด ฉะนั้น การที่จะตั้งสาขาของธุรกิจเพิ่มขึ้นจากที่ปรากฏหลักฐานในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัตินี้ดังกล่าวใช้บังคับจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีตามข้อ ๓๐ (๒) และจะต้องไม่เป็นธุรกิจตามบัญชี ก. เพราะประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ศ. ๒๕๒๑ ข้อ ๔ (๑)^๓ บัญญัติห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ก.ดังกล่าว ในขณะที่ การประกอบธุรกิจตามบัญชี ก. ก็ไม่อยู่ในเงื่อนไข และพ้นกำหนดเวลาสองปีที่จะขอรับหนังสือรับรองจากอธิบดีตามข้อ ๓๐ (๑) แห่งประกาศของคณะปฏิวัตินี้ดังกล่าวแล้ว และยังไม่มีพระราชกฤษฎีกา

^๑ หมวด ๓ การประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรม

(๑) การค้าปลีกสินค้าทุกชนิดนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ ข้อ ๓๐ คนต่างด้าวซึ่งประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แล้วในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้ต่อเมื่อได้รับหนังสือรับรองจากอธิบดี ซึ่งต้องอยู่ภายในเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ธุรกิจตามบัญชี ก. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้อีกสองปีนับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ

(๒) ธุรกิจตามบัญชี ข. และ ค. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้โดยไม่มีกำหนดเวลา แต่ห้ามมิให้ผู้รับหนังสือรับรองเพิ่มปริมาณการผลิตหรือการจำหน่ายของธุรกิจนั้นในรอบปีบัญชีต่อไป เกินกว่าร้อยละสามสิบของปริมาณการผลิตหรือการจำหน่ายของธุรกิจนั้นตามที่ปรากฏหลักฐานทางบัญชีในรอบปีบัญชี พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือตั้งสาขาของธุรกิจนั้นเพิ่มขึ้นจากที่ปรากฏหลักฐานในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

คนต่างด้าวดังกล่าวในวรรคหนึ่งจะขอหนังสือรับรองได้ จะต้องได้ประกอบธุรกิจนั้นมาโดยมีรายได้ติดต่อกันตามปกติวิสัยของธุรกิจนั้นเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเป็นระยะเวลาไม่ถึงหนึ่งปี แต่อธิบดีเห็นว่าได้ประกอบธุรกิจนั้นมาเป็นหลักฐานเพียงพอแล้วการขอหนังสือรับรองผู้ประกอบธุรกิจจะต้องยื่นคำขอตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจมิได้ยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นไม่ประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป

^๓ ข้อ ๔ ภายใต้อำนาจข้อ ๗ ทวิ ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจ ดังต่อไปนี้

(๑) ธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่จะได้มีพระราชกฤษฎีกาอนุญาต พระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดเงื่อนไขประการใดก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ก.ตามข้อ ๔ (๑)^๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑ ฯลฯ อีกด้วย

บัญชี ก. หมวด ๒ (๑)^๕ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑ ได้ระบุไว้ว่า “การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตผลทางเกษตรพื้นเมือง” เป็นธุรกิจที่คนต่างด้าวจะกระทำมิได้เว้นแต่จะได้รับหนังสือรับรองจากอธิบดีกรมทะเบียนการค้าตามข้อ ๓๐^๖ หรือมีพระราชกฤษฎีกาอนุญาตตามข้อ ๔ (๑)^๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วสำหรับหลักเกณฑ์ของเจ้าหน้าที่กรมทะเบียนการค้าฝ่ายแรกที่มีความเห็นว่า การวินิจฉัยว่าผลิตผลทางการเกษตรใดจะเป็นผลิตผลทางเกษตรพื้นเมือง ให้พิจารณาว่าผลิตผลนั้นได้มีการแปรสภาพจากที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติไปแล้วหรือไม่ นั้น เห็นว่า เป็นหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องแล้ว แต่มีปัญหาข้อเท็จจริงว่า ยางแผ่นดิบทั้งที่รมควันและไม่รมควันได้แปรสภาพไปจากที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติแล้วหรือไม่ เท่านั้น เรื่องนี้ เห็นว่า ยางแผ่น ยางก้อน หรือเศษยางที่ “โรงรีดยาง” ทำขึ้นจากน้ำยาง หรือยางรมควันที่ผ่าน “โรงรมยาง” มาแล้ว แม้จะต้องผ่านกรรมวิธีบางประการจากโรงงานเหล่านั้นก็ตาม แต่ก็ยังถือว่าเป็น “ยางพารา” อยู่นั่นเองโดยยังไม่ได้พ้นสภาพการเป็นผลิตผลทางเกษตรพื้นเมืองแต่อย่างใด และยังถือไม่ได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปแล้ว นอกจากนี้การค้าแผ่นยางรมควันหรือยางแผ่นธรรมดาก็ยังอยู่ในความควบคุมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจการค้าตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พุทธศักราช ๒๔๘๑ ด้วย ดังนั้น ยางแผ่นดิบทั้งที่รมควันและไม่รมควันย่อมถือได้ว่าเป็น “ผลิตผลทางเกษตรพื้นเมือง” ตามบัญชี ก.หมวด ๒ (๑)^๘ ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑ ซึ่งคนต่างด้าวจะประกอบการค้าภายในเกี่ยวกับผลิตผลดังกล่าวไม่ได้

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๒๕

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

^๕ หมวด ๒ การประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรม

(๑) การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตผลทางเกษตรพื้นเมือง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕